

**Internationell konferens vid *Kungliga Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien*,
KVHAA**

Organisatörer : Mickaëlle Cedergren et Jean-François Battail

Datum: 27 et 28 januari 2022

**Det franska språket och svenska kvinnliga författare (1800-2000)
Språk, reception och föreställningsvärld**

Margareta och Hans Östman utförde ett pionjärbete utan motstycke när de gjorde en inventering över alla texter skrivna på franska av svenskar (*Au Champ d'Apollon* 2008). Deras studie gav sedan upphov till ytterligare en sociologisk kartläggning över de franskspråkiga svenska upphovsmännen (*Glanures* 2012). Utifrån deras forskning kan det dras några viktiga slutsatser. Det finns – utöver några kända namn såsom Drottning Kristina, Gustav III och August Strindberg – ett stort antal okända namn. Ytterst få studier har ägnats sig åt att lyfta fram dessa, särskilt när det gäller kvinnorna. Faktum är att ett icke obetydligt antal svenska kvinnor hade franska som sitt ”andraspråk” och att deras intresse för det franska språket blivit helt förbisett av forskningen. Vissa av dessa kvinnor utmärker sig, inte minst på grund av sina publicerade skrifter i Paris såsom till exempel Mary Louise Karadja, Jane Gernandt-Claine eller Marika Stiernstedt. Däremot är andra svenska kvinnor inte lika privilegierade eftersom deras skrifter bevaras i form av manuskript och oftast är okända.

Föreliggande konferens vill därför belysa en särskild grupp svenska kvinnor som valde det franska språket som uttrycksform. Projektet prioriterar fyra olika inriktningar.

 Receptionsstudier

Receptionsstudier ska utforska de svenska kvinnornas positioner i det svenska alternativt franska samhället. Deras närvaro i svensk och fransk press samt i de svenska och franska litteraturhistorierna ska kartläggas. De positioner som de franskspråkiga svenska kvinnliga författarna intog i det svenska offentliga samhället ska beskrivas och klargöras. I förekommande fall ska en översiktlig bild ges över deras närvaro i det franska offentliga samhället.

- 1) Vilka svenska skrifter skrivna på franska finns publicerade i Sverige alternativt i

Frankrike?

2) Hur mottogs dessa skrifter i Frankrike alternativt i Sverige?

Språkhistoriska studier

Studier med inriktning på språkhistorisk beskrivning kommer att vara en fortsättning och fördjupning av Östmans sociologiska beskrivning (*Glanures* 2012). Studierna kan i detalj presentera dessa skrifter skrivna på franska, förtydliga deras natur (i manuskript- eller bokform), deras genretillhörighet och ämne.

- Hur stort är det publicerade alt. opublicerade materialet?
- Vilka genrer och vilka ämnen handlar det om?

Föreställningar om det nordliga

I den tredje inriktningen kommer *föreställningar om det nordliga* att utforskas i dessa skrifter. Studierna ska undersöka hur Norden framställs.

- Vilka föreställningar om det nordliga kommer fram i skrifterna? Hur projicerar sig det nordliga själv i dessa skrifter?
- Framstår föreställningarna om det nordliga som reproduktion av, motsättning till eller förhandling med de västerländska föreställningarna som oftast beskrivit i förenklade termer det nordliga?

Translinguism

En del svenska kvinnliga författare skriver skönlitteratur direkt på franska. Deras skrifter kan därmed också undersökas och studeras ur ett translingvistiskt perspektiv.

- På vilket sätt kan deras skrivande/poetik beskrivas och karakteriseras?
- Vilken föreställningsvärld framgår ur deras texter?

Material

Föreliggande konferens begränsar sig till att studera de skrifter som svenska kvinnor har skrivit mellan 1800 och 2000. Antalet kvinnliga författare omfattar sammanlagt 30 kvinnor, aktiva mellan 1800 och 2006: Christina Ehrenheim (1803–1842), Charlotta Eleonora Ulrich (1806–1887), Elisabet Fredrika von Platen (1807–1855), Ulrika Vihelmina Hård af Segerstad (1807–1896), Amalia Lundeberg (1810–1857), Margareta Carolina Vihelmina von Post (1811–1878), Carolina Vihelmina Beata Eleonora von Post (1812–1894), Josephine Deland (1814–1890), Edla Ulrich (1816–1897), Hilda Augusta Lovisa Magdalena Leijonhjelm (1822–1845), Anna

Elisabet Malvina von Platen (1824–1901), Gunilla Ingeborg Wachtmeister (1828–1896), Princesse Eugénie (1830–1889), Berta Arborelius (1855–1919), Elisabeth Aschau (?–?), Jane E.W. Gernandt-Claine (1862–1944), Siri Axelsdotter Lind af Hageby (1866–1911), Ellen Bruce(?–?), Mary Louise Karadja (1868–1943), Maria Stiernstedt (1875–1954), Ingrid Seipper (?–?), Harriet Löwenhjelm (1887–1918), Berta Sjögren (1866-1967), Maria Pavlovna (1890–1958), Gabrielle Åhlfeldt och Gabriela Maria Josefina Åhlfeldt (1891–1981), Edith Södergran (1892–1923), Emily Tanimura (1979–).

Källa: *Glanures* servant de suite à *Au champ d'Apollon. Écrits d'expression française produits en Suède (1550-2006)* – Étude sociologique (med förord och sammanfattning på svenska), bibliographique et biographique (Östman 2012 : 282-291)

Förslag på föredrag

Abstract (300 ord) med biobibliografi skickas till Mickaëlle Cedergren: mickaelle.cedergren@su.se senast den 1 juni 2021.

Publikation

Resultaten kommer att ges ut i form av ett speciellt tidskriftsnummer i *Nordic Journal of Francophone Studies* under hösten 2022.

Bibliografi

Östman, Margareta (2012). *Glanures* servant de suite à *Au champ d'Apollon. Écrits d'expression française produits en Suède (1550-2006)* – Étude sociologique (med förord och sammanfattning på svenska), bibliographique et biographique. Acta Universitatis Stockholmiensis.

Östman, Margareta och Hans (2008). *Au Champ d'Apollon. Écrits d'expression française produits en Suède (1550-2006)*